

ประสบการณ์การดำเนินชีวิตด้วยหลักศีล 5 ของนักเรียนโรงเรียนสัมมาสิกขาศีระะอโศก

Life Experience Based on the Five Precepts Principle of Samma Sikkha Sisa Asoke School Students

หิณสร่าง เครือบุตร¹, นีรนาท แสนสา², จิระสุข สุขสวัสดิ์³

Hinsrang Khrueabut¹, Niranat Sansa², Jirasuk Suksawat³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสบการณ์การดำเนินชีวิตด้วยหลักศีล 5 ของนักเรียนโรงเรียนสัมมาสิกขาศีระะอโศกโดยใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยาเชิงตีความ ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนสัมมาสิกขาศีระะอโศกจำนวน 8 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์กำหนด เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาสร้างข้อสรุปแบบอุปนัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ ผลการวิจัยปรากฏว่า ประสบการณ์การดำเนินชีวิตด้วยหลักศีล 5 ของนักเรียนโรงเรียนสัมมาสิกขาศีระะอโศก ประกอบด้วย 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ ประเด็นที่ 1 ก่อนเข้าสู่รั้วสัมมาสิกขาศีระะอโศกประกอบด้วย 4 ประเด็นรอง คือ (1) พื้นฐานชีวิตด้านครอบครัว ประกอบด้วยโครงสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวและรูปแบบการดำเนินชีวิตในครอบครัวด้วยหลักศีล 5 (2) กิจกรรมในกลุ่มเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับศีล 5 กิจกรรมในกลุ่มเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าสัตว์ การลักขโมย การประพฤติผิดในกาม การพูดโกหกคำหยาบส่อเสียดนินทาเพื่อเจ้าและการเสพสิ่งเสพติดของมีนเมา (3) วัดกับการอบรมสั่งสอนเกี่ยวกับศีล 5 (4) ชีวิตของตนเองที่เกี่ยวข้องกับศีล 5 ประกอบด้วย การละเว้นจากการฆ่าสัตว์ การละเว้นจากการลักขโมย การละเว้นจากการประพฤติผิดในกามการละเว้นจากการพูดโกหก (2) กิจกรรมในกลุ่มเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับศีล 5 กิจกรรมในกลุ่มเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าสัตว์ การลักขโมย การประพฤติผิดในกาม การพูดโกหกคำหยาบส่อเสียดนินทาเพื่อเจ้าและการเสพสิ่งเสพติดของมีนเมา (3) วัดกับการอบรมสั่งสอนเกี่ยวกับศีล 5 (4) ชีวิตของตนเองที่เกี่ยวข้องกับศีล 5 ประกอบด้วย การละเว้นจากการฆ่าสัตว์ การละเว้นจากการลักขโมย การละเว้นจากการประพฤติผิดในกามการละเว้นจากการพูดโกหกคำหยาบส่อเสียดนินทาเพื่อเจ้าและการละเว้นจากสิ่งเสพติดของมีนเมา ประเด็นหลักที่ 2 การเข้าค่ายคัดตัวสู่รั้วสัมมาสิกขาศีระะอโศก

¹ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

^{2,3} สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

¹ M.Ed. Candidate in Guidance and Psychological Counseling, Sukhothai Thammathirat Open University

^{2,3} School of Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University

ประกอบด้วย 3 ประเด็นรอง คือ (1) การทดสอบด้านวิชาการ (2) การทดสอบด้านความดี ประกอบด้วยกิจกรรมธรรมะรับอรุณ กิจกรรมสั้มมาอาชีพ กิจกรรมพุงยี่ม กิจกรรมพิชิตความสะอาดและการรักษาศีลในระหว่างเข้าค่ายคัตตัว และ (3) วันแห่งชัยชนะ ประเด็นหลักที่3 การดำเนินชีวิตด้วยหลักศีล 5 ในรั้วลัทธิมาลิกาศีระอะโสโกประกอบด้วย 4 ประเด็นรองคือ (1) การรักษาศีลในวิถีชีวิตลัทธิมาลิกาศีระอะโสโกประกอบด้วย วิถีชีวิตที่เกี่ยวกับศีล 5 ในช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและวิถีชีวิตที่เกี่ยวกับศีล 5 ในช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (2) ตรวจศีลตรวจธรรม (3) การงานพื้นฐานชีวิต (4) การปลูกฝังศีลธรรม ประเด็นหลักที่4 ผลจากการดำเนินชีวิตด้วยหลักศีล 5 ประกอบด้วย 3 ประเด็นรอง คือ (1) จิตวิญญาณใหม่ (2) เมตตาธรรมค้ำจุนโลก (3) รู้ศีล รู้ธรรม

คำสำคัญ: ประสบการณ์ การดำเนินชีวิต ศีล 5 โรงเรียนลัทธิมาลิกาศีระอะโสโก

Abstract

The purpose of this research was to study life experience based on the five precepts principle of Samma Sikkha Sisa Asoke School students.

This research employed the qualitative research method based on the interpretive phenomenological approach. The key research informants were eight secondary education level students of Samma Sikkha Sisa Asoke School purposively selected based on pre-determined criteria. The employed data collecting instrument was an in-depth interview form. Data were analyzed with content analysis to create inductive conclusions for answering research objectives. Research findings showed that life experience based on the five precepts principle of Samma Sikkha Sisa Asoke School students comprised four main tenets as follows: The first main tenet was the life experience prior to entering Samma Sikkha Sisa Asoke School which was composed of four following sub-tenets: (1) the family life background consisting of the family relationship structure and the pattern of living in the family based on the five precepts principle ; (2) the peer group activities related to the five precepts consisting of peer group activities related to killing of animals ; stealing ; sexual misconducts ; improper verbal behaviors including telling lies, using of rude words, using of discording words, gossiping, and nonsense talking ; and taking intoxicating and narcotic substances ; (3) the temple and its teaching on the five precepts ; and (4) one's own life related to the five precepts consisting of refraining from killing, refraining from stealing, refraining from sexual misconducts, refraining from the use of improper words, and refraining from taking intoxicating and narcotic substances. The second main tenet was the screening tests and entering into Samma Sikkha Sisa Asoke School which was composed of three following sub-tenets: (1) the academic testing ; (2) the merits testing consisting of the dawn welcoming dhamma activities, the right livelihood activities, the smiling stomach activities, the cleanliness

attainment activities, and the keeping of precepts while being in the screening camp ; and (3) the day of victory. The third main tenet was the life living based on the five precepts principle in Samma Sikkha Sisa Asoke School which was composed of four following sub-tenets: (1) the keeping of the precepts as the Samma Sikkha Sisa Asoke way of life consisting of the life of the five precepts keeping during the lower secondary level years, and the life of the five precepts keeping during the upper secondary level years ; (2) the monitoring of the precepts and dhamma ; (3) the taking of occupation as the basis of life ; and (4) the culmination of morality. The fourth main tenet was the results of life living based on the five precepts which was composed of three following sub-tenets: (1) the new spiritual mind ; (2) the world supporting dhamma of compassion ; and (3) the life based on precepts and dhamma.

Keywords: experience, life living, five precepts, samma sikkha sisa asoke school

บทนำ

“ถ้าเราสามารถที่จะสร้างสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับการศึกษาและชีวิตของคนที่มีมากขึ้น ๆ ให้กลับมาเป็นอย่างเต็มเหมือนอย่างเก่าโบราณของเรา คือให้รู้สึก ว่า โรงเรียนก็คือวัด วัดคือโรงเรียน ก็จะทำให้บ้านเมืองมีอนุชนที่มีความสามารถในทางวิชาการและมีจิตใจสูง มีจิตใจที่เป็นพลเมืองที่ดีต่อไปจะช่วยให้สังคมส่วนรวมสามารถที่จะดำเนินต่อไปโดยสวัสดิ์” (สำนักอธิการบดี มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย, 2556)

จากพระบรมราโชวาทดังกล่าวทำให้เห็นภาพการศึกษาของสังคมไทยในอดีตซึ่งวัดและโรงเรียนอยู่ด้วยกัน ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องศีลธรรมและวิชาการควบคู่กัน แต่ปัจจุบันนี้วัดและโรงเรียนได้อยู่แยกจากกันทำให้เกิดช่องว่างระหว่างวัดและโรงเรียนส่งผลให้ผู้เรียนห่างเหินจากศีลธรรม ซึ่งโลกในปัจจุบันนี้มีความเจริญก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านวัตถุส่งผลกระทบทำให้เกิดความไม่สมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุและด้านจิตใจก่อให้เกิดปัญหาด้านศีลธรรมต่อสังคมไทย โดย

เฉพาะปัญหาด้านศีลธรรมของเด็กและเยาวชนในวัยศึกษาเล่าเรียนซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลจากกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (2557) ได้รายงานคดีเด็กและเยาวชนจากสถานพินิจฯ ทั่วประเทศตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556-2557 อายุระหว่าง 10-18 ปี จำแนกตามเพศ ดังนี้ ชาย 34,108 คดี ร้อยละ 93.75 หญิง 2,429 คดี ร้อยละ 6.65 ซึ่งถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ จำแนกตามความผิด ดังนี้ คดียาเสพติดให้โทษ 16,508 คดี ร้อยละ 45.18 ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย 3,759 คดี ร้อยละ 10.29 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน 7,208 คดี ร้อยละ 19.73 ความผิดเกี่ยวกับเพศ 1,383 คดี ร้อยละ 3.79: 7 ซึ่งปัญหาด้านศีลธรรมนี้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับศีล 5 และประสบการณ์การดำเนินชีวิตด้วยหลักศีล 5 พบว่า ยังมีไม่มากนัก ตัวอย่างงานวิจัยที่ผ่านมา เช่น การนำศีล 5 มาใช้ในชีวิตประจำวันของเยาวชนในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรรณา (สุนีย์ กัลยะจิตร, 2548) ศึกษาวิเคราะห์หลักศีล 5 ที่มีผลกระทบต่อกระบวนการควบคุม

ทางสังคม (พระมหาเกรียงศักดิ์ กิตติชโย, 2550) ความศรัทธาในศีล 5 ที่มีต่อการปฏิบัติตนของวัยรุ่น (เสกสรร ศิริวรรณ, 2553) ศึกษาพฤติกรรมกรรมการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้บริหารและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (วิไลพร อุ่นเจ้าบ้าน, 2554) เจตคติด้านหลักศีล 5 ในชีวิตประจำวันของนักเรียนวัยรุ่น (พระสุข สุขสำราญ, 2556) เป็นต้น งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งการศึกษาส่วนใหญ่เป็นการอธิบายปรากฏการณ์เรื่องศีล 5 เพียงปัจจัยด้านสังคมในด้านใดด้านหนึ่ง ซึ่งยังมีอาจให้คำตอบที่ครอบคลุมทางด้านจิตใจที่แสดงถึงประสบการณ์การดำเนินชีวิตด้วยหลักศีล 5

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาประสบการณ์การดำเนินชีวิตด้วยหลักศีล 5 ของนักเรียนโรงเรียนสัมมาสิกขาศรีระอโคก โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อช่วยสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจ ความคิดความรู้สึกและวิธีการดำเนินชีวิตด้วยหลักศีล 5 ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางและเป็นทางเลือกในการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีศีลธรรมอันดีงามและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับบริบทของสังคม

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาประสบการณ์การดำเนินชีวิตด้วยหลักศีล 5 ของนักเรียนโรงเรียนสัมมาสิกขาศรีระอโคก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ แนวปรากฏการณ์วิทยาเชิงตีความ มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูล คือ นักเรียนโรงเรียนสัมมาสิกขาศรีระอโคกจำนวน 8 ราย ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์การคัดเลือก ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 อายุระหว่าง 13-18 ปี และผ่านการดำเนินชีวิตด้วยหลักศีล 5 ตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แนวคำถามสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้ค้นหาคำตอบ เทียบบันทึกเสียง แบบบันทึกการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และแบบบันทึกภาคสนาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้แนวคำถามในการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง เนื่องจากคำถามแบบนี้สามารถยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนแนวคำถามได้ตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ทั้งในด้านถ้อยคำในการสนทนาและลำดับการใช้คำถามก่อนหลัง และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม กับผู้ให้ข้อมูล จำนวน 8 คน โดยก่อนที่จะดำเนินการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการวิจัย สอบถามถึงความสมัครใจ และให้เซ็นใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย โดยข้อมูลต่างๆ จะเก็บไว้เป็นความลับ ใช้นามสมมุติแทนชื่อจริง และจะรายงานผลวิจัยในภาพรวมเท่านั้น หลังจากนั้นผู้วิจัยขออนุญาตสัมภาษณ์และขออนุญาตบันทึกเสียงสนทนา ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ครั้งละ 57 - 112 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากเทปบันทึกเสียงการสัมภาษณ์เชิงลึกมาถอดความแบบคำต่อคำ (Verbatim) เพื่อทำการวิเคราะห์เนื้อหาและบริบท (Content & Context analysis) จากนั้นจึงนำข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้องด้วยการอ่านบทสัมภาษณ์ที่ถอดความเป็นตัวอักษร (Script) เพื่อเปรียบเทียบกับเสียง

ที่บันทึกเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง โดยผู้วิจัยอ่านบททวนบทสัมภาษณ์ที่เป็นตัวอักษรหลายๆ ครั้งเพื่อทำความเข้าใจกับข้อมูลทั้งหมดในภาพรวม แล้วจึงถอดรหัสข้อความ (Coding) โดยดึงข้อความหรือประโยคที่สำคัญในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ ความคิด ความรู้สึก ของผู้ให้ข้อมูลแต่ละบุคคลแล้วนำรหัสที่ได้มารวบรวมเชื่อมโยงสร้างเป็นประเด็นหลัก (Theme) โดยนำข้อความหรือประโยคสำคัญที่มีลักษณะร่วมกันหรือมีความหมายเหมือนกันมารวมไว้ด้วยกัน หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้จัดเป็นประเด็นหลักมาหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับประเด็นต่างๆ อย่างเป็นระบบ แล้วจึงสร้างข้อสรุปจากประเด็นหลักทั้งหมดเพื่อให้เห็นภาพรวมของประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูล จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาและการวิจัยเชิงคุณภาพช่วยตรวจสอบและให้ความเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ค้นพบประเด็นสำคัญที่น่าสนใจหลายประเด็น ซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1. ก่อนเข้าสู่รั้วสัมมาสิกขา ศีระะโสภ

ชีวิตก่อนเข้าสู่รั้วสัมมาสิกขา ศีระะโสภ เป็นข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงพื้นฐานชีวิต ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1.1 พื้นฐานชีวิตด้านครอบครัว ของนักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักจำแนกได้ 2 ลักษณะ คือ

(1) ครอบครัวที่สมบูรณ์ ประกอบด้วยพ่อแม่และลูก อาศัยอยู่ร่วมกัน มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

(2) ครอบครัวที่ขาดพร่อง คือ สภาพครอบครัวที่พ่อแม่หย่าร้างหรือแยกทางกัน นอกจากนี้ยังพบรูปแบบการดำเนินชีวิตของครอบครัวมี 2 รูปแบบดังนี้

(1) ครอบครัวดำเนินชีวิตด้วยหลักศีล 5 นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักบางส่วนเกิดการเรียนรู้อ้อมซึมซับรับเอาศีล 5 จากพ่อแม่มาปฏิบัติตามตั้งแต่เด็ก ๆ โดยไม่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ซึ่งอาศัยอยู่กับครอบครัวที่ชุมชนศีระะโสภ

(2) ครอบครัวที่ละเมิดศีล 5 นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักบางส่วนมาจากครอบครัวที่พ่อแม่ไม่ได้รักษาศีล 5 ภาพการฆ่าสัตว์ การพูดคำหยาบ การสูบบุหรี่ ดื่มเหล้า เล่นการพนันกลายเป็นภาพที่ชินตาทำให้เกิดการเรียนรู้อ้อมซึมซับรับเอากลายเป็นความเชื่อ

1.2 กิจกรรมในกลุ่มเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับศีล 5 ซึ่งพบว่าก่อนที่จะมาเรียนที่โรงเรียนสัมมาสิกขา ศีระะโสภนักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักได้ทำกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นการได้ละเมิดศีล 5 ได้แก่

1) กิจกรรมในกลุ่มเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าสัตว์ กลุ่มเพื่อนถือเป็นตัวแปรสำคัญที่เป็นแรงเสริมและมีความคิดคะนองสนุกสนานไปตามประสาเด็ก การกลั่นแกล้งด้วยการเตะตอเพื่อน การฆ่าสัตว์เพื่อเป็นอาหารและเพื่อความสนุกสนาน

2) กิจกรรมในกลุ่มเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับการลักขโมย การชักชวนกันลักเล็กขโมยน้อย เช่น ขโมยเศษเหล็กของโรงเรียนไปขาย ขโมยขนมมะม่วง มะพร้าวมากินกันด้วยความสนุกสนาน

3) กิจกรรมในกลุ่มเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับการประพฤติผิดในกาม ข้อมูลในส่วนนี้เป็นข้อมูลในวัยเด็กระดับประถมศึกษาซึ่งอาจจะมีกิจกรรมที่คิดคะนองไปตามกลุ่มเพื่อน เช่น แอบดูเพื่อนฝ้ายหญิงในห้องน้ำ

4) กิจกรรมในกลุ่มเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับ พุดโกหก คำหยาบ ส่อเสียดนินทา เพื่อเจ้อ กลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มที่มีการใช้คำพูดที่หยาบคายและคำพ้อล้อแหม่กันเป็นเรื่องปกติ เช่นคำว่า กู มึง ไอ้เหี้ย ไอ้สัตว์ ไอ้ห้า

5) กิจกรรมในกลุ่มเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับ สิ่งเสพติดของมีนเมา มีเพียงนักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักบางรายที่ถูกกลุ่มเพื่อนชักชวนให้สูบบุหรี่ และดื่มเบียร์

1.3 วัดกับการอบรมสั่งสอนเกี่ยวกับศีล 5 ผู้ให้ข้อมูลหลักได้เข้าวัดฟังธรรมกับพ่อแม่ผู้ปกครองและได้รับการอบรมสั่งสอนเกี่ยวกับศีล 5 ทำให้รู้จักความหมายของศีลแต่ละข้อบ้าง

1.4 ชีวิตของตนเองที่เกี่ยวข้องกับศีล 5 ก่อนเข้าสู่รั้วสัมมาสิกขาศรัทธาอโศก

นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักเติบโตมาในครอบครัว กลุ่มเพื่อน รวมทั้งการมีโอกาสเข้าวัดในบางครั้ง ส่งผลให้ซึมซับรับเอาแนวคิดแนวปฏิบัติมาเป็นของตนเองซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตที่เกี่ยวข้องกับศีล 5 ก่อนเข้าสู่รั้วสัมมาสิกขาที่มีทั้งปฏิบัติตามและละเมิดศีล 5 ดังนี้

1) การละเว้นจากการฆ่าสัตว์ นักเรียนผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ได้ฆ่าสัตว์เป็นปกติ เช่นการตบยุง บีมด การฆ่าปู ฆ่าปลา ฆ่าเบ็ด ฆ่าไก่ เพื่อเป็นอาหารและแกเล้งสัตว์ เพื่อความสะดวกสนาน

2) การละเว้นจากการลักขโมย นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักมีการลักเล็กขโมยน้อย เช่น การขโมยขนม การขโมยเงินของพ่อแม่แล้วเอาไปเล่นเกม

3) การละเว้นจากการประพฤติดินในกาม นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นเพียงนักเรียนแค่ระดับชั้นประถมศึกษาจึงไม่พบการทำผิดศีลข้อนี้

4) การละเว้นจากการพุดโกหก คำหยาบ ส่อเสียดนินทา เพื่อเจ้อ ก่อนที่นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักจะเข้ามาเรียนที่โรงเรียนสัมมาสิกขาศรัทธาอโศกนั้นมีการพุดคำหยาบกันเป็นปกติ เช่นคำว่า กูมึง ไอ้เหี้ยไอ้สัตว์ พุดโกหกพ่อแม่ผู้ปกครองและเพื่อน เช่น โกหกว่าไม่ได้ขโมยเงินที่ๆ ที่เอาไปเล่นเกม

5) การละเว้นจากสิ่งเสพติดของมีนเมา การได้เห็นพฤติกรรมของพ่อแม่และญาติๆ ในครอบครัวที่มีการดื่มเหล้าสูบบุหรี่ทำให้เกิดความสงสัยและอยากรู้อยากลอง จึงแอบลองดื่มเหล้าสูบบุหรี่

ประเด็น 2. การเข้าค่ายคัดตัวสู่รั้วสัมมาสิกขาศรัทธาอโศก

การสอบเข้าโรงเรียนสัมมา-สิกขาศรัทธาอโศกที่มีทั้ง การทดสอบด้านวิชาการ การทดสอบด้านความดีเพื่อสู่วันแห่งชัยชนะ โดยใช้เวลาประมาณ 10 วัน ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

2.1 การทดสอบด้านวิชาการ นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักจะได้ทำข้อสอบวิชาพื้นฐาน ได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาไทย วิชาภาษาอังกฤษ วิชาสังคมและประวัติศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ เพื่อวัดความรู้เบื้องต้นด้านวิชาการ

2.2 การทดสอบด้านความดี ได้แก่ การวัดคะแนนด้านการรักษาศีล 5 ความขยันหมั่นเพียร ความตั้งใจในการทำงาน ความอดทน ความมีน้ำใจเสียสละ ความอ่อนน้อมถ่อมตนมีสัมมาคาราวะ โดยให้คะแนนผ่านกิจกรรมดังต่อไปนี้

1) กิจกรรมธรรมะบวรุธ ในการเข้าค่ายคัดตัวนักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคนต้องตื่นตี 03.45 น. ทุกวัน เพื่อทำวัตรเช้าโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปลูกฝังธรรมะและการดำเนินชีวิตด้วยหลักศีล 5 นักเรียนผู้ให้ข้อมูลทุกคนไม่เคยตื่นแต่เช้าอย่างนี้มาก่อน ทำให้เกิดภาวะฝืนใจอย่างมากบางคน

บอกว่าเป็นการตื่นเช้าครั้งแรกในชีวิต ซึ่งทุกคนต้องต่อสู้กับความมั่งงว่งและฝันสุด ๆ จนรู้สึกทรมานอย่างมากและนั่งหลับเป็นส่วนใหญ่ แต่มีนักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักอีกกลุ่มหนึ่งสามารถตื่นแต่เช้าได้โดยไม่ยากไม่ลำบากเพราะด้วยความตั้งใจที่จะผ่านค่ายคัดตัวให้ได้

2) กิจกรรมลัมมาอาชีพ คือ การทำงานซึ่งแบ่งงานให้แต่ละกลุ่มได้ทำงานร่วมกันโดยให้ทำงานทั้งภาคเช้าและบ่าย วันละ 3-4 ชั่วโมง ซึ่ง มีฐานงานดังนี้

ฐานโรงครัว ผู้ให้ข้อมูลหลักได้เข้าไปช่วยเป็นลูกมือในการทำอาหารเพื่อจะได้มีความรู้ในการทำอาหารมังสวิรัต

ฐานตลาดอารียะ หมายถึง การขายสินค้าราคาขาดทุนของชาวโศก จัดขึ้นปีละครั้งในช่วงสงกรานต์ของทุกปีและขายสินค้าที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน อาทิ น้ำตาลทรายรับมากิโลกรัมละ 22 บาท ขายขาดทุน กิโลกรัมละ 17 บาท เป็นต้น ภายหลังจากเสร็จสิ้นมีการเก็บข้าวของ เช่น อุปกรณ์กางเต็นท์ โต๊ะ เก้าอี้ ซึ่งต้องทำงานตากแดด ทำให้นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักรู้สึกเหนื่อยและขี้เกียจมากเกิดความไม่ยินดีที่จะทำงาน แต่ต้องฝืนใจตนเองเป็นอย่างมากจนเป็นไข้เพราะไม่เคยทำงานตากแดดมาก่อนและเพราะกลัวไม่ผ่านการคัดตัวแม้จะยากลำบากก็ต้องสู้

ฐานกสิกรรม ในการเข้าค่ายคัดตัวจะเน้นหนักไปที่งานภาคเกษตรเพื่อสร้างอาหารในชุมชนมุ่งเน้นผลิตอาหารที่ปลอดภัยไร้สารพิษ เช่น ปลูกกล้วย ปลูกมะพร้าว ใสปุ๋ยต้นไม้ นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ไม่คุ้นเคยกับงานภาคเกษตรไม่เคยทำงานตากแดดไม่เคยจับจอบขุดดินพันหญ้า โดยทำงานวันละ 3-4 ชั่วโมง หลายคนถึงกับมือแตกมือพองและรู้สึกเหนื่อยและลำบากเป็นอย่างมาก

ฐานงานโรงปุ๋ย นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักได้เรียนรู้งานที่โรงปุ๋ยซึ่งเป็นประสบการณ์ใหม่ๆ เช่น การแบกปุ๋ย การกรอกปุ๋ยใส่กระสอบ ซึ่งเป็นงานที่ไม่เคยทำมาก่อนจึงรู้สึกเหนื่อยอย่างมากเพราะต้องทำงานอย่างนี้ทุกวัน วันละ 3-4 ชั่วโมง

ฐานงานขยะ นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักบางรายได้เข้าไปเรียนรู้การคัดแยกขยะแต่กลับเกิดความรู้สึกในด้านลบและรังเกียจเป็นอย่างมากด้วยความคิดว่า งานขยะเป็นงานชั้นต่ำและตนเองก็ไม่ใช้เด็กคู้ขยะ แม้จะไม่เต็มใจทำงานนี้แต่ก็ต้องฝืนใจตนเองทำงานร่วมกับนักเรียนคนอื่นๆ จนหมดชั่วโมง

3) กิจกรรมพุงยืม คือ การรับประทานอาหารเช้าเวลา 9 โมงเช้า นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคนเกิดความรู้สึกหิวและทรมานเป็นอย่างมากเพราะหลังจากทำงานเสร็จทุกคนต้องขึ้นศาลาเพื่อฟังเทศน์จากท่านสมณะอีกครั้งชั่วโมง ทำให้นักเรียนรู้สึกหงุดหงิดและเบื่อหน่ายมาก และเมื่อได้รับประทานอาหารมังสวิรัต บางคนถึงกับทานไม่ลงแม้จะมีอาหารหลายอย่างแต่ยกเว้นความอร่อยและรู้สึกว่าอาหารมังสวิรัตรสชาติแย่มากหาความอร่อยไม่มีเลย กินได้คำเดียวก็เอาไปเททิ้ง

4) กิจกรรมพิชิตความสะอาด คือ การทำความสะอาดบ้าน การขัดห้องน้ำ การซักผ้า โดยจะมีรุ่นพี่เป็นคนสอนวิธีกวาดบ้าน ถูบ้าน ขัดห้องน้ำ ซักผ้า ซึ่งนักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักบางคนยังซักเสื้อผ้าไม่เป็นจึงใช้เท้าเหยียบแทนมือ การทำความสะอาดห้องน้ำ การขัดโถส้วมการล้างทำความสะอาดคอกห่าน นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักหลายคนมีความรังเกียจเป็นอย่างมากเพราะไม่เคยทำมาก่อนจึงไม่มีความยินดีที่จะทำงานนี้และเมื่อลงมือปฏิบัติให้นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักบางรายถึงกับอาเจียนออกมาด้วยความรังเกียจอย่างมาก

5) การรักษาศีลในระหว่างเข้าค่ายคัดตัว พบว่า ศีลข้อ 1 ในช่วงเข้าค่ายคัดตัวนักเรียน ผู้ให้ข้อมูลหลักบางคนยังฆ่าสัตว์อยู่ เช่น ยุงกัดก็ตบทันทีด้วยเคียวและความรู้สึกสะใจไม่รู้สึกผิดหรือละอายใจต่อบาป ศีลข้อ 2 นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักบางคนแอบขโมยผลไม้ในสวนของโรงเรียน เพราะความหิวและยังปรับตัวไม่ได้ในการรับประทานอาหารวันละ 2 มื้อ ศีลข้อ 3 พบเพียงการถูกเนื้อต้องตัวกันในระหว่างการทำงาน ศีลข้อ 4 ในระหว่างการเข้าค่ายคัดตัวนักเรียนผู้ให้ข้อมูลรักษาศีลข้อนี้ได้ดีเป็นส่วนใหญ่ ศีลข้อ 5 ในระหว่างการเข้าค่ายคัดตัวนักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักละเมิดข้อ รับประทานจุกจิบ และนอนกลางวัน

2.3 วันแห่งชัยชนะ บททดสอบทั้งร่างกายและจิตใจที่มากมายและกิจกรรมที่หลากหลายมีทั้งสุขและทุกข์ระคนกันไปของการสอบเข้าโรงเรียนสัหมมาสิกขาธิระชะอโคกที่ต้องแลกมาด้วยความยากลำบาก และในที่สุดวันแห่งการรอคอยก็มาถึงคือวันประกาศผลสอบ ซึ่งในการประกาศผลสอบจะบอกทั้งข้อดีและข้อเสียของแต่ละคนให้ทุกคนได้รับทราบด้วย เช่น ข้อดีพบว่า เป็นคนที่รักษาศีล 5 ได้ดี ตั้งใจทำงานมีความอดทนมีความอ่อนน้อมถ่อมตน ส่วนข้อเสีย พบว่า รับประทานจุกจิบ ชอบเถียง และเป็นคนไม่กล้าแสดงออก นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคนต่างลุ้นระทึกด้วยหัวใจที่เต้นเต้นสุด ๆ เมื่อวินาทีที่ประกาศผลสอบทั้งตื่นเต้นและรู้สึกภาคภูมิใจที่ตนเองสอบผ่าน

ประเด็น 3. การดำเนินชีวิตด้วยหลักศีล 5 ในรั้วสัหมมาสิกขาธิระชะอโคก

เป็นการดำเนินชีวิตหลังจากสอบผ่านการคัดเลือกและได้ใช้ชีวิตในรั้วสัหมมาสิกขาธิระชะอโคก ซึ่งมีข้อค้นพบเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต ดังนี้

3.1 การรักษาศีลในวิถีชีวิตสัหมมาสิกขาธิระชะอโคก แบ่งเป็น 2 ช่วง ดังนี้

1) วิถีชีวิตที่เกี่ยวกับศีล 5 ในช่วงมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งในการปฏิบัติศีลแต่ละข้อ มีทั้งเคร่งครัดและไม่เคร่งครัด ดังนี้

(1.1) การปฏิบัติศีลข้อ 1 การศึกษาพบ ว่ามีการเคร่งครัดใน การงดเว้นจากการฆ่าสัตว์เมื่อถูกยุงกัดก็มีสติรู้เท่าทันและไม่ตบยุง แต่ได้ปัดไลหรือเป่าแทนแม้จะรำคาญมากก็ใช้พัดลมเปิดไล่และเกิดจิตเมตตาธรรมสงสารชีวิตสัตว์และกลัวบาปกรรมนอกจากไม่ฆ่าสัตว์แล้วยังได้ช่วยเหลือสัตว์ อยู่เป็นประจำ ส่วนการไม่เคร่งครัดในศีลข้อ 1 พบว่า นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักฝ่ายชายเพียงหนึ่งรายที่บางเวลามีอารมณ์โมโหและทะเลาะกับเพื่อนถึงขั้นลงไม้ลงมือกัน

(1.2) การปฏิบัติศีลข้อ 2 จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า มีการเคร่งครัดในการงดเว้นจากการลักขโมยเมื่อนักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักได้มีวิถีชีวิตแบบใหม่ด้วยการดำเนินชีวิตด้วยหลักศีล 5 และได้รับการปลูกฝังด้านศีลธรรมไม่ให้เอาของของผู้อื่นมาเป็นของตนเองจึงเริ่มเกิดความรู้ความเข้าใจมากขึ้นโดยเลิกการขโมยแต่ยังพบการวิสาสะข้าวของเครื่องใช้ เช่น สบู่ ยาสีฟันของเพื่อนมาใช้แล้วบอกกล่าวภายหลัง ส่วนการไม่เคร่งครัดในศีลข้อ 2 ในช่วงมัธยมศึกษาตอนต้นนั้นมีเพียงนักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักบางรายที่ยังละเมิดศีลโดยการแอบออกไปซื้อขนมและล้มตำมากินซึ่งเป็นการผิดศีลเพราะมีส่วนผสมของเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์ของโรงเรียน

(1.3) การปฏิบัติศีลข้อ 3 ในศีลข้อนี้โรงเรียนสัหมมาสิกขาธิระชะอโคกมีข้อกำหนดเพิ่มเติมได้แก่ ห้ามนักเรียนชายหญิงถูกเนื้อต้องตัวกัน โดยการศึกษาพบว่า การสำรวมระวังไม่ถูกเนื้อต้องตัวกัน นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักที่เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สามารถรักษาศีลข้อนี้ได้ดี ส่วนการไม่เคร่งครัดในศีลข้อ 3 พบว่า นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักฝ่ายหญิงบางคนเริ่มมีความรักและได้ละเมิดศีลและกฎของโรงเรียนโดยการแอบคุยกันสองต่อสองกับฝ่ายชายในที่ลับ

(1.4) การปฏิบัติศิลป์ข้อ4 จากการศึกษพบว่า การงดเว้นจากการพูดโกหก คำหยาบ ส่อเสียดนินทา เพื่อเจ้อ ของนักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักยังไม่เคร่งครัดในศิลปะข้อนี้โดยมีการพูดคำหยาบ เช่น กู มึง ไอ้สัตว์ และเพื่อเจ้อกันเป็นส่วนใหญ่ ส่วนการไม่เคร่งครัดในศิลปะข้อ4 พบว่านักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักยังขาดสติในการพูด โดยเฉพาะคำหยาบ ซึ่งส่วนใหญ่จะพูดกับเพื่อนที่สนิทเท่านั้น อย่างเช่นคำว่า กูมึง นักเรียนบางคนมีพฤติกรรมก้าวร้าวเดียวกับผู้ใหญ่

(1.5) การปฏิบัติศิลป์ข้อ5 ในข้อกำหนดของโรงเรียนสัมมาสิกขาธิระชะอโศก นอกจากการห้ามเสพสิ่งเสพติดทุกชนิดยังได้เพิ่มเติมการห้ามรับประทานนอกมื้อนอกเวลาและห้ามนอนกลางวันซึ่งจากการศึกษาพบว่านักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักสามารถเคร่งครัดในศิลปะข้อนี้ได้โดยไม่รับประทานนอกมื้อนอกเวลาไม่นอนกลางวัน นอกจากเวลาไม่สบายและเพลียมาก ๆ แต่ยังมีนักเรียนบางส่วนที่ไม่เคร่งครัดจึงละเมิดศิลปะได้แก่ การกินจุบจิบ และการนอนกลางวัน ซึ่งเป็นข้อที่นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นละเมิดมากที่สุด

2) วิถีชีวิตที่เกี่ยวกับศิลปะ 5 ในช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งในการปฏิบัติศิลป์แต่ละข้อมีทั้งเคร่งครัดและไม่เคร่งครัด ดังนี้

(2.1) การปฏิบัติศิลป์ข้อ1 การงดเว้นจากการฆ่าสัตว์ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทุกคนนอกจากไม่ฆ่าสัตว์แล้วยังมีความเข้าใจเรื่องศิลปะข้อ1 ละเอียดลึกซึ่งมากขึ้นและมีสติมีความตั้งใจที่จะรักษาศิลปะให้บริสุทธิ์เพิ่มขึ้นโดยพยายามไม่กินอาหารที่มีส่วนผสมของเนื้อสัตว์ เช่น มาล่า ขนมังและไขในช่วงเวลาปิดเทอม ส่วนการละเมิดในการฆ่าสัตว์ไม่พบนักเรียนละเมิดศิลปะข้อนี้

(2.2) การปฏิบัติศิลป์ข้อ2 การงดเว้นจากการลักขโมยนักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักสามารถเรียนรู้และเข้าใจจนสามารถยับยั้งชั่งใจของตนเองไม่ให้ขโมยของผู้อื่นได้ แต่ยังมีการวิสาสะข้าวของเครื่องใช้ส่วนตัวของเพื่อนมาใช้แล้วบอกที่หลัง ส่วนการละเมิดในการลักขโมยไม่พบการละเมิดในศิลปะข้อนี้

(2.3) การปฏิบัติศิลป์ข้อ3 การสำรวมระวังไม่ผูกเนื้อต้องตัวกัน จากการศึกษพบว่านักเรียนฝ่ายหญิงซึ่งตอนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเคยแอบไปคุยกับนักเรียนฝ่ายชายแต่เมื่อขึ้นชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความเข้าใจศิลปะข้อนี้มากขึ้นและเลิกพฤติกรรมดังกล่าว ส่วนการผูกเนื้อต้องตัวกันพบว่ามีกรหยอกล้อกันระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงที่เป็นเพื่อนสนิทกันเท่านั้น

(2.4) การปฏิบัติศิลป์ข้อ4 การงดเว้นจากการพูดโกหก คำหยาบ ส่อเสียดนินทา เพื่อเจ้อ พบว่า นักเรียนเลิกพูดคำหยาบและเลิกโกหกได้และพยายามควบคุมอารมณ์ของตนเองและพยายามไม่เถียงผู้ใหญ่แม้บางครั้งไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้จึงได้เถียงแต่เมื่ออารมณ์เย็นลงกลับรู้สึกว่าตนเองก้าวร้าวและพฤติกรรมไม่เหมาะสมและรู้สึกสำนึกผิดจึงได้ไปกราบขอโทษผู้ใหญ่ในภายหลังและได้ตั้งใจที่จะอ่อนน้อมต่อมตคนให้มากยิ่งขึ้น ส่วนการละเมิดในการพูดโกหก คำหยาบ ส่อเสียดนินทา เพื่อเจ้อ พบว่ามีบางช่วงบางเวลาบางอารมณ์ที่นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักขาดสติทำให้ละเมิดศิลปะข้อนี้ เช่น การพูดคำหยาบ โดยเป็นการพูดประกอบการเล่าเรื่อง และจากการเห็นเพื่อนพูดคำหยาบ เช่น ไอ้เหี้ยไอ้สัตว์ ทำให้ซึมซับจากเพื่อน

(2.5) การปฏิบัติศิลป์ข้อ5 การงดเว้นจากการเสพสิ่งเสพติดของมีนเมา จากการศึกษไม่พบ นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติดทุกชนิด แต่มีการละเมิดศิลปะที่ละเอียดมากยิ่งขึ้น

ขึ้น ได้แก่ การกินนอกมื้อนอกเวลาและนอนกลางวัน เป็นศิลปะที่ผิดมากที่สุด

3.2 ตรวจศิลปะ ตรวจธรรม การเช็คศิลปะคือการสำรวจความผิดที่ตนเองได้ละเมิดศิลปะในแต่ละอาทิตย์ โดยการสำรวจต่อนักบวชและพี่ๆ น้องๆ ได้รับรู้รูปแบบการเช็คศิลปะที่มีการเช็คแบบรวมทั้งโรงเรียน การเช็คศิลปะแบบสมุดเช็คศิลปะโดยมีรายละเอียดของศิลปะแต่ละข้อให้นักเรียนได้เขียนลงไป การเช็คศิลปะแบบแยกชั้นเรียนและการเช็คศิลปะแบบแยกชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย สำหรับนักเรียนที่ละเมิดศิลปะ 5 มีบทลงโทษที่ไม่ตายตัวขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและความผิด เช่น การละเมิดศิลปะเพียงเล็กน้อยจะให้กวาดกุศลาหรือไม้กวาดให้วิ่งรอบวัดแต่กรณีที่ละเมิดศิลปะอย่างรุนแรงจะลงโทษด้วยการตีและหักวันปิดเทอม และมีการห้ามใช้โทรศัพท์และเงินซึ่งเป็นกฎของโรงเรียนที่ไม่อนุญาตให้นักเรียนมีโทรศัพท์และเงินเพราะจะสร้างปัญหาในการใช้ชีวิตด้วยกัน เพราะเด็กในวัยนี้ยังไม่สามารถควบคุมตนเองได้

3.3 การงานพื้นฐานชีวิต นักเรียนสัมมาสิกขาศีระะอโศกมีตารางการทำงานในแต่ละฐานงานวันละ 3-4 ชั่วโมงต่อวัน โดยมีฐานงานดังนี้ โรงครัว กสิกรรม ชยะวิทยา โรงแซ่มพู่ สื่อสาร การแปรรูปสมุนไพร ร้านค้าหนึ่งน้ำใจ โรงเห็ด ซึ่งนักเรียนจะได้ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนฝึกงานตามฐานต่างๆ ตลอด 6 ปี โดยมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนมีความรู้ด้านอาชีพ รู้จักทำงานเป็น แก้ปัญหาเป็นและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ซึ่งนักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักได้รับความรู้ อาทิ เรียนรู้การแปรรูปยาสมุนไพรโดยการนำมาทำเป็นลูกประคบ เรียนรู้การผสมตัวยา เรียนรู้การทำนา การดำนา เรียนรู้การรักษาแบบแผนไทยและแผนโบราณได้ฝึกการนวดจุดคลายเส้นและการฝังเข็ม นักเรียนที่อยู่ฐานสื่อสารได้ฝึกเรียนถ่ายภาพ การตัดต่อ การเขียนบทสัมภาษณ์โดยการฝึกทำสเก็ป

ข่าวแล้วนำไปออกช่องบุญนิยมทีวีซึ่งเป็นช่องทีวีของชาวอโศกทุกวันเสาร์และนักเรียนบางส่วนได้ฝึกค้าขายที่ร้านหนึ่งน้ำใจซึ่งเป็นร้านค้าชุมชนของหมู่บ้านศีระะอโศก ได้เรียนรู้การตรวจสินค้า การออกบาร์โค้ด เอาสินค้าขึ้นชั้นและฝึกเป็นแคชเชียร์

3.4 การปลูกฝังศีลธรรม โรงเรียนสัมมาสิกขาศีระะอโศกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนศีระะอโศก ซึ่งประกอบด้วย บ้าน วัดและโรงเรียน ได้ใช้หลักศานนามาบูรณาการกับการศึกษามีสมณะเป็นผู้นำชุมชน คอยอบรมขัดเกลาให้ความรู้และถ่ายทอดคำสอนของพุทธเจ้า เมื่อนักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักเข้าสู่วิถีการดำเนินชีวิตตามหลักศีล 5 ได้รับการปลูกฝังและได้เรียนรู้เรื่องศีลธรรมจากการทำวัตรเช้าทำวัตรเย็นและการตรวจศิลปะเกิดการซึมซับและเข้าใจลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ประเด็นที่ 4 ผลจากการดำเนินชีวิตด้วยหลักศีล 5

ข้อมูลในส่วนนี้แสดงให้เห็นถึงผลที่เกิดจากการดำเนินชีวิตด้วยหลักศีล 5 ของนักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.1 จิตวิญญาณใหม่ นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคนเลิกฆ่าสัตว์ เกิดจิตเมตตาธรรม ไม่ก้าวร้าวรุนแรง และสามารถอ่านอารมณ์โกรธโดยใช้สติควบคุมใจของตนเองได้ ซึ่งเกิดประโยชน์ ดังนี้

1) ประโยชน์ตน นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักเปลี่ยนแปลงตนเองจนเลิกฆ่าสัตว์และมีความเข้าใจลึกซึ้งยิ่งขึ้นว่าสัตว์ทุกตัวย่อมรักชีวิตของตนอย่างที่เราที่รักชีวิตของเราและได้ฝึกใจตนเองโดยการรู้จักการหยุด หมายถึง หยุดอารมณ์โกรธของตนเองโดยการยับยั้งอารมณ์โกรธแล้วพยายามควบคุมไม่ได้เถียงและยอมคนอื่น การได้ปฏิบัติและเข้าใจถึงแก่นแท้ของศีล ส่งผลให้

นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักรายที่ 3,5,6,7 อายุระหว่าง 16-18 ปี ตั้งใจจะรับประทานอาหาร

มังสวิรัตตลอดชีวิต

2) ประโยชน์ท่าน นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นคนมีน้ำใจ ไม่เห็นแก่ตัวไม่เอาใจเอาเปรียบผู้อื่น และประพฤติแต่สิ่งดีงามต่อผู้อื่นจึงส่งผลที่ดีต่อสังคมประเทศชาติ

4.2 เมตตาธรรมค้ำจุนโลก นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคนสามารถรักษาศีลข้อ 1 ได้ดีจนเกิดมรรคผล คือ เลิกฆ่าสัตว์ได้ เกิดจิตเมตตาธรรมและยังได้ช่วยเหลือชีวิตสัตว์ทุกครั้งที่มีโอกาส โดยเฉพาะเวลาเข้าห้องน้ำเห็น แมลงสาบและแมลงอื่น ๆ ตกอยู่ในโถส้วม โดยใช้ไม้เขี่ยขึ้นทุกครั้ง ซึ่งถ้าเปรียบเทียบกับเมื่อก่อนที่เคยตบยุงด้วยความสะใจทำให้เห็นการพัฒนาการด้านจิตใจเกิดเป็นความดีงามของชีวิตและเกิดจิตวิญญาณใหม่

4.3 ฐีศีล ฐีธรรม จากการดำเนินชีวิตด้วยหลักศีล 5 มาหลายปีได้รับการถูกปลูกฝังศีลธรรมจากสมณะและจากประสบการณ์ของตนเอง ทำให้นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักเกิดการเรียนรู้และเข้าใจเข้าถึงแก่นแท้ของการรักษาศีล 5 ละเอียดยิ่งขึ้นแยกตามศีลแต่ละข้อดังนี้ ศีลข้อ 1 นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักมีความเข้าใจละเอียดมากยิ่งขึ้นว่าไม่ใช่แค่การฆ่าสัตว์อย่างเดียวยแต่รวมไปถึงเวลามีอาการโกรธเกลียดที่เกิดในตนเองก็คือศีลไม่บริสุทธิ์ ศีลข้อ 2 นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักรู้จัก การให้ การสละ แม้แต่สิ่งที่เรารักเราหวงก็สามารถสละให้คนอื่นได้ ศีลข้อ 3 นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักเข้าใจละเอียดมากขึ้นว่า การใช้คำพูด การใช้สายตา กิริยาท่าทาง และที่สำคัญที่สุดคือ ใจที่เกิดดำริ เกิดกำหนดเรื่องกามก็ถือว่าศีลไม่บริสุทธิ์ ศีลข้อ 4 เมื่อได้มาเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติทำให้นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักมีความเข้าใจในศีลเพิ่มมากขึ้น ว่าการพูดคำหยาบ เพ้อเจ้อ ส่อเสียดนินทา เป็นการผิดศีลข้อนี้ ศีลข้อ 5 นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักได้เรียนรู้ความละเอียดของการเสพติดทุกอย่างที่เราติด เช่น การติดนอนกลางวันก็

เป็นการเสพติดเรื่องการนอน การเสพติดรสชาติอาหารโดยการรับประทานจุกจิกตามใจปาก การเสพติดเสียงเพลง เสพติดอิเล็กทรอนิกส์ ล้วนเป็นการเสพติดทั้งสิ้นเพราะการเสพติดสิ่งเหล่านี้ก็คล้ายกับการดื่มสุรา การสูบบุหรี่แต่มีความละเอียดยิ่งกว่า

อภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่า แม้นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักจะมีพื้นฐานชีวิต พื้นฐานด้านครอบครัวที่แตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเรื่องศีล 5 มากน้อยต่างกัน แต่เมื่อได้เข้ามาศึกษาที่โรงเรียนลัทธิมาลิกาศีระชอโคทซึ่งเป็นโรงเรียนวิถีสอนที่ได้นำหลักศาสนามาบูรณาการกับการศึกษาโดยมีแนวทางการดำเนินชีวิตด้วยหลักศีล 5 มาใช้จริงในชีวิตประจำวันและมุ่งเน้นเรื่อง “ศีลธรรม” เป็นหัวใจสำคัญให้กับผู้เรียนได้ปฏิบัติในวิถีชีวิตส่งผลให้นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคนเกิดการเปลี่ยนแปลงสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีชีวิตที่งดงามด้วยศีล 5 ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ สมโภชน์เยี่ยมสุภามิต (2557: 6-10) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (Bandura) ที่อธิบายถึงการเรียนรู้ทางสังคมและการปฏิบัติตามหลักศีลธรรมว่าเป็นผลมาจากการซึมซับรับเอา การถอดแบบจากต้นแบบการเรียนรู้พฤติกรรมของสังคมนั้น ๆ โดยเรียนรู้ด้วยการสังเกตจากพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้คนในสังคมจนเกิดความเข้าใจในการกระทำนั้นและเกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (Direct experience) ของตัวเองที่ได้เรียนรู้จากพฤติกรรมของคนอื่น ซึ่งโรงเรียนลัทธิมาลิกาศีระชอโคทเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนศีระชอโคทที่ประกอบด้วย บ้าน วัด โรงเรียน โดยนักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักได้เรียนรู้พฤติกรรมของชาวศีระชอโคทที่ดำเนินชีวิตด้วยหลักศีล 5 โดยมี นักรบ ขครูอาจารย์ พ่อแม่ผู้ปกครองเป็นต้นแบบเป็นตัวอย่างในการ

รักษาศีล 5 และจากการที่ได้อาศัยอยู่ในสังคมสิ่งแวดล้อมที่ผู้คนได้ดำเนินชีวิตด้วยหลักศีล 5 ทำให้เกิดการซึมซับรับเอามาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ก่อนที่นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักจะเข้ามาเรียนที่โรงเรียนสัมมาสิกขาศีระชะเอโศก เคยเป็นคนที่ไม่เอาแต่ใจตนเองชอบทำตามใจตนเองและละเมิดศีล 5 อยู่เป็นประจำแต่เมื่อได้รับการปลูกฝังเรื่องศีล 5 จากการทำวัตรเช้าทำวัตรเย็นและการฟังเทศน์ทุกวันโดยมีสมณะเป็นผู้ถ่ายทอดหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าโดยเฉพาะเรื่องศีล 5 ให้มีความคิดความเชื่อในเรื่องวิบากกรรมของการทำผิดศีล 5 และอานิสงส์ในการรักษาศีล 5 และจากการศึกษายังพบว่า โรงเรียนสัมมาสิกขาศีระชะเอโศก มีกฎระเบียบที่เคร่งครัดและได้กำหนดหลักสูตรการเรียนการสอนที่เน้นด้านศีลธรรมเป็นหัวใจหลักโดยมีการดำเนินชีวิตด้วยหลักศีล 5 เป็นแนวทางให้นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักได้ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับนิรนาท แสนสา (2556: 27) แนวคิดบรรทัดฐานของสังคม (Socialization) คือ ระเบียบ กฎเกณฑ์ หรือมาตรฐานในการปฏิบัติของคนในสังคม ค่านิยมและพฤติกรรมของสังคม ซึ่งโรงเรียนสัมมาสิกขาศีระชะเอโศกได้ออกกฎระเบียบการรักษาศีล 5 ให้นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักได้ปฏิบัติตามและผลการเปลี่ยนแปลงจากการดำเนินชีวิตด้วยหลักศีล 5 ของนักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักที่ผู้วิจัยค้นพบคือนักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 8 คน เกิดการเรียนรู้และเข้าใจถึงแก่นแท้ของศีล 5 จนสามารถเลิกฆ่าสัตว์ได้โดยมีความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาปและทุกคนเชื่อในเรื่องของวิบากกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาเกรียงศักดิ์ กิตติขโย (2550) ศึกษาเรื่อง ศึกษาวิเคราะห์หลักศีล 5 ที่มีผลกระทบต่อกระบวนการควบคุมทางสังคมพบว่า หลักคำสอนศีล 5 เป็นหลักธรรมที่เป็นแนวทางให้ผู้ปฏิบัติได้ควบคุมจิตใจตนเองให้มีหรือได้ปะเกิดความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป

โดยนักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคนเกิดจิตวิญญาณใหม่ที่มีเมตตาธรรมไม่เบียดเบียนชีวิตสัตว์และชีวิตของผู้อื่น ไม่ก้าวร้าวรุนแรง รู้จักยับยั้งชั่งใจและมีความฉลาดทางอารมณ์ที่สามารถรู้เท่าทันอารมณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในจิตใจของตนโดยเฉพาะอารมณ์โกรธพบว่านักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคนสามารถอ่านอาการของอารมณ์โกรธโดยรู้เท่าทัน และสามารถควบคุมอารมณ์โกรธของตนเองได้

จากการได้ศึกษาเรียนรู้การดำเนินชีวิตด้วยหลักศีล 5 ที่เป็นภาคทฤษฎี (ปริยัติ) นำมาสู่การปฏิบัติรักษาศีล 5 (ปฏิบัติ) ในชีวิตประจำวันจนเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจ (ปฏิเวธ) โดยเลิกฆ่าสัตว์ ฆ่าใจศีล 5 ละเอียดและเลิกชั่งชั่งใจและเข้าใจแก่นแท้ของศีล 5 โดยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้เป็นคนมีน้ำใจและรู้จักยับยั้งชั่งใจตนเอง สามารถอ่านจิตอ่านใจอ่านอารมณ์โกรธของตนเองแล้วมีสติรู้เท่าทันแล้วพยายามควบคุมโดยการพิจารณาถึงโทษภัยของความโกรธเพื่อกำจัดอารมณ์โกรธนั้นและสามารถหยุดอารมณ์โกรธของตนเองได้และจากการศึกษาพบว่า มีนักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักฝ่ายหญิง 4 คน ตั้งใจที่จะรับประทานอาหารมังสวิรัตตลอดชีวิตจากข้อมูลดังกล่าวทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาด้านศีลธรรมจนเกิดจิตวิญญาณใหม่และเป็นชีวิตที่งดงามด้วยศีล 5 ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตของนักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยพบว่า แม่นักเรียนผู้ให้ข้อมูลหลักจะมาจากครอบครัวที่สมบูรณ์หรือไม่สมบูรณ์ก็ตามแต่เมื่อเข้ามาสู่กระบวนการเรียนรู้การดำเนินชีวิตด้วยหลักศีล 5 แล้ว ทุกคนก็สามารถพัฒนาให้เป็นผู้มีชีวิตที่งดงามด้วยศีล 5 และพบว่าการตรวจศีลตรวจธรรมเป็นกิจกรรมสำคัญที่ส่งผล

ให้นักเรียนเกิดการตระหนักรู้ในตนเองแล้วปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นผู้ที่ล้ารวมระวังในศีล 5 มากยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงมีข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ว่า โรงเรียน หมู่บ้าน ชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนสามารถนำรูปแบบนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบกิจกรรมอบรมพัฒนาให้เด็กและเยาวชนให้เป็นผู้มีศีล 5 ได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาประสบการณ์การดำเนินชีวิตด้วยหลักศีล 5 ของนักเรียนโรงเรียนลัมมาสิกขาศรัทธะอโคทที่กำลังศึกษาเล่าเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 เท่านั้น ยังไม่ได้ศึกษาไปถึงการดำเนินชีวิตด้วยหลักศีล 5 หลังจากจบการศึกษาไปแล้ว ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป สามารถวิจัยว่า การดำเนินชีวิตด้วยหลักศีล 5 เมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วจะเป็นอย่างไร และอาจศึกษาโรงเรียนลัมมาสิกขาอื่น ๆ ของชาวอโคทว่าเป็นเช่นไร

เอกสารอ้างอิง

- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2557). รายงานสถิติคดีประจำปี. สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2559, จาก <http://www.djop.go.th/home>
- นิรนาท แสนสา. (2556). สังคมกับพฤติกรรมของคนในสังคม ใน เอกสารการสอนชุดวิชาจิตวิทยาและสังคมวิทยาพื้นฐานเพื่อการแนะแนว หน่วยที่ 11 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พระมหาเกรียงศักดิ์ กิตติขโย. (2550). ศึกษาวิเคราะห์หลักศีล 5 ที่มีผลกระทบต่อกระบวนการควบคุมทางสังคม. วิทยานิพนธ์ ศน.ม., มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย, นครปฐม
- พระสุข สุขสำราญ. (2556). การศึกษาเจตคติด้านหลักศีล 5 ในชีวิตประจำวันของนักเรียนวัยรุ่น. สารนิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- วิไลพร อุ้นเจ้าบ้าน. (2554). ศึกษาพฤติกรรมการนำศีล 5 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้บริหารและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร. วิทยานิพนธ์ พธ.ม., มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ปทุมธานี.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาชนิด. (2557). พฤติกรรมเบี่ยงเบนและการปรับตัว. ในเอกสารการสอนชุดวิชา จิตวิทยาและสังคมวิทยาพื้นฐานเพื่อการแนะแนว. หน่วยที่ 12 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุนีย์ กัลป์ยะจิตร. (2548). การนำศีล 5 มาใช้ในชีวิตประจำวันของเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมเด็ก และเยาวชนชายบ้านกรุณา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร
- เสกสันต์ ศิริวรรณ. (2553). ความศรัทธาในศีล 5 ที่มีต่อการปฏิบัติตนของวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร
- สำนักอธิการบดี มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย. (24 พฤษภาคม 2556). คำพ่อสอน พระบรมราชาวาท. สืบค้นเมื่อ 5 เม.ย. 2560, จาก https://president.eau.ac.th/king_r9/king_r9_a0002.php